

Materiaal:

aanvullend rapport deputaten kerkelijke eenheid 'herbezinning op de besluiten van 1967' (09-11-2019).

Besluit:

- a. afstand te nemen van het dubbelbesluit van haar voorgangster, de Generale Synode van Amersfoort-West 1967, zoals beschreven in de artikelen 16 en 18 van haar Acta;
- b. spijt te betuigen over dit dubbelbesluit en tevens over de gevolgen die het heeft gehad voor de kerken, voor ambtsdragers en voor gemeenteleden;
- c. hiervan mededeling te doen aan de eerstkomende Landelijke Vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken.

Gronden:

1. De Generale Synode van Zuidhorn 2002 sprak in art. 128 van haar Acta al het volgende uit:
 - a. de Gereformeerde Kerken, die hun heil verwachten van Gods genade in Christus, kunnen niet anders dan principieel bereid zijn tot zelfbeproeving en verantwoording van haar daden in heden en verleden, wanneer iemand bij haar nalatigheid of schuld zou aanwijzen;
 - b. in de crisis van de jaren zestig hebben de Gereformeerde Kerken, ook in de besluiten van de Generale Synode van Amersfoort-West 1967, willen opkomen voor het kerkelijk gezag van de gereformeerde belijdenissen als geloofsantwoord op Gods heilig Woord, ook in de kerkelijke situatie van toen;
 - c. wanneer leden uit de kerken vandaag vragen stellen over de rechtmatigheid en de rechtsgevolgen van zulke besluiten, is het een eerlijke en rechtvaardige zaak zulke vragen in onderzoek te nemen, ook als de vorm waarin dit gebeurt, beperkt moet zijn;
 - d. de Generale Synode wil de kerken in het heden dienen en is er niet op uit hen die ons voorgingen en vroeger verantwoordelijkheid droegen, te veroordelen. Vandaag dragen we als kerken samen de verantwoordelijkheid voor besluiten uit het verleden die nog steeds rechtskracht hebben, maar vragen oproepen. Daarom mogen we ook onze eigen afweging maken over de reikwijdte van een eventueel onderzoek.
2. Het kerkelijk recht van destijds bood geen grondslag voor het handelen van de Generale Synode Amersfoort-West 1967 in het genoemde dubbelbesluit.
3. Het oordeel dat de Generale Synode in het eerste besluit uitsprak en waaruit ze in het tweede besluit de consequentie trok, heeft ze in haar citaten en overwegingen onvoldoende onderbouwd.
4. Het genoemde dubbelbesluit heeft verreikende gevolgen gehad voor het landelijk kerkverband, voor particuliere en classicale ressorten, voor kerken en personen, zowel ambtsdragers als anderen.
5. De verzoening die in 2017 is gevonden met de Nederlands Gereformeerde Kerken, is reden te meer om juist nu het verleden kritisch onder ogen te zien.

Materiaal:

aanvullend rapport deputaten kerkelijke eenheid 'De schorsing en het ontslag van drs. D.J. Buwalda en dr. H.M. Mulder' (14-02-2020).

Besluit:

1. spijt te betuigen over a. het morele oordeel, door de Generale Synode van Hoogeveen 1969

uitgesproken over het niet deelnemen aan de examinering door de lectoren drs. D.J. Buwalda en dr. H.M. Mulder als zijnde “staking van (een deel van) de arbeid en het niet-houden van het gegeven woord”, en “een zware zonde waarover het oordeel des Heeren komt” (Acta 1969, art. 123, met verwijzing naar Mattëus 5:37 en Jacobus 5:12) en b. over de oproep in de brief van deze synode aan de lectoren dat ‘zij tot erkenning van de aangewezen schuld’ zouden moeten komen (Acta 1969, art. 288), en die beide terug te nemen.;

2. de al door de Generale Synode van Hoogeveen verwoorde waardering voor het werk van beide lectoren aan de Theologische Hogeschool in het onderwijs van de taal van het Nieuwe Testament en de talen van de kerkvaders gedurende de periode van meer dan twintig jaren uit de schaduw te halen en in 2020 te onderstrepen, namelijk dat ‘de synode niet mag en kan voorbijgaan aan de zeer vele en onschatbare diensten welke u als gewaardeerd lector heeft mogen verrichten aan de Hogeschool der kerken gedurende een reeks van jaren, nadat de Here zijn kerken in Nederland had gesteld in de vrijheid. U heeft onder Gods zegen voor uw deel mogen medewerken aan de vorming en opleiding van onderscheidene studenten tot de dienst des Woords in de Gereformeerde Kerken in Nederland en daarbuiten. De synode meent u, als lector aan de Hogeschool, geen afscheid te mogen nemen zonder haar erkentelijkheid in dezen in alle oprechtheid tegenover u en de kerken uit te spreken’;
3. dit met de kinderen van beide lectoren te delen.

Gronden:

1. De lectoren drs. D.J. Buwalda en dr. H.M. Mulder hebben in 1967-1970 wel een daad gesteld door geen verantwoordelijkheid voor de examinatie te nemen, maar hebben de hun opgedragen taak van het geven van colleges nooit geweigerd. Hun schorsing door curatoren verbood **heun** die colleges te geven;
2. het motief van hun besluit ‘geen medewerking te kunnen verlenen bij het afnemen van de propedeutische examina’, was hun bezwaar tegen het attestenbesluit. Dat kan als gewetensbezwaar tegen de uitvoering van dat besluit geduid worden;
3. als de synode destijds al de sub 2 aangehaalde woorden van waardering kon uiten, past het die nu in herinnering te roepen;
4. curatoren stelden terecht dat de lectoren volgens het reglement geen deel uitmaken van de senaat. Toch tekende de synodecommissie in 1969 al aan dat de curatoren aanvankelijk alle docenten uitgenodigd hadden voor een overleg over het attestenbesluit en de onderlinge samenwerking (Acta 1969, bijlage 12). Zij verwachtten dus terecht enige vorm van inspraak in het beleid van de Hogeschool ten aanzien van de ook aan hun zorg toevertrouwde studenten.